

2022 FEBR 01.

Az irat elektronikus iratról
készített másolat

a Fővárosi Törvényszék mint elsőfokon eljáró bíróság útján [Abtv. 53. § (2) bekezdés]

Alkotmánybíróság
1015 Budapest
Donáti u. 35-45.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK 77.	
FOLAJSTRONSZÁM	
KEZDŐRATOK	
Postán / Gyűjtőládába / Személyesen / E-mailen / Faxon	
Érkezett:	2022 FEBR 01.
PÉLDÁNY: IV:
MELLÉKLET: KÖZTÜK:
FOLAJSTRONSZÁM:	
JUTÓNYATOK:	

Alulírott dr. Sepsi Tibor Lajos ügyvéd

a mellékletként P1 szám alatt csatolt meghatalmazás alapján a Magyar Hang (elérhetőségei: magyarhang.org, hang.hu, az impresszum P2 szám alatt csatolva) internetes portál szerkesztősége

() indítványozó („Indítványozó”) képviseletében eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény („Abtv.”) 27. §-a alapján a Kúria mint felülvizsgálati bíróság által Pfv. IV. 20.849/2021/4. szám alatt hozott jogerős ítélettel szemben az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ugyszám:	IV/ 00427 - 0 / 2022
Érkezett:	2022 FEBR 10.
Példány:	1
Melléklet:	11 db
Kezelirod:	

Kérem, hogy a tisztelt Alkotmánybíróság a Kúria ítéletét – az első- valamint másodfokú ítéletek érintetlenül hagyásával – az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg, mivel az sérti az indítványozó Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésben foglalt véleménynyilvánításhoz való jogát, valamint a IX. cikk (2) bekezdésben foglalt sajtószabadságot.

Indítványomat az alábbiakra alapozom:

I. Tényállás

A kifogásolt tudósítás, annak körülményei

1. A Párbeszéd Magyarországért politikai párt 2020. augusztus 17-én közleményt juttatott el többek között az Indítványozó internetes portál szerkesztőségébe. A közlemény egy aznap megrendezett, a párt országgyűlési képviselője, Tordai Bence által tartott sajtótájékoztatóról

tájékoztatotta az Indítványozót, amely során a képviselő [REDACTED] („Felperes”) [REDACTED] szálloda-adásvételéről számolt be, és bejelentette, hogy feljelentést tesz az ügygel kapcsolatban. A közlemény tartalmazott egy, a sajtótájékoztatóról készült felvételt, amely elérhető az alábbi linken:

[REDACTED] A sajtótájékoztatóról a Magyar Távirati Iroda is tájékoztatást adott „*A Párbeszéd feljelentést tesz egy [REDACTED] szálloda-eladás miatt*” címmel {Lásd a Fővárosi Törvényszék elsőfokú, 15.P.22.791/2020/6. sz. ítéletének [4] bekezdését}.

2. A sajtótájékoztató tárgyát képező ügy lényege, hogy a képviselő állítása szerint [REDACTED] a hozzá köthető [REDACTED]-n keresztül néhány éve 1,6 milliárdos vételáron vett meg egy [REDACTED] félbehagyott hotelt, amelyet később 3,65 milliárdért adott el egy [REDACTED] érdekeltségébe tartozó cégnek.

3. Ez a hotelakvizíció a kérdéses sajtótájékoztatót megelőzően, legkésőbb 2020. januárjától része volt a közbeszédnek, különösen a felperes által kifizetett vételár és a későbbi eladási ár közötti különbség miatt [a legtöbbet hivatkozott, a sajtótájékoztatón is megemlített beszámolókhöz lásd: mfor.hu (2020. január 13.): „[REDACTED] helyett [REDACTED] fejezi be a [REDACTED] üveghegy-hotelt”, [REDACTED] [REDACTED] ; valamint mfor.hu (2020. június 24.): „*Milliárdos osztalékhoz jutott [REDACTED] [REDACTED] a félkész [REDACTED] luxushotel eladásából*”, [REDACTED]

[REDACTED] A cikk tárgyával kapcsolatos kérdésben maga a felperes is adott nyilatkozatot a portfolio.hu online portálnak adott interjújában, amely [REDACTED] *„A kritikusaimnak köszönhetem a legjobb üzleteket!”* címmel jelent meg 2020. július 6. napján, a cikket az Indítványozó az alkotmányjogi panasz alapját képező perben A4 melléklet alatt csatolta.

4. Tordai Bence országgyűlési képviselő a közleményében felhívta a figyelmet arra, hogy véleménye szerint a [REDACTED] nem valósított meg olyan értéknövelő beruházást, amely igazolhatná a vételi és eladási ár közötti, kétmilliárd forintot meghaladó különbséget, és emiatt jelentős vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés bűncselekmény tárgyában feljelentést tesz. Közleménye mellett a feljelentés szövegét is elküldte többek között a Magyar Hang internetes portál részére.

5. A Magyar Hang internetes portálon a közlemény érkezésének napján, 2020. augusztus 17-én, 11 óra 50 perckor „*Feljelentést tesz a Párbeszéd a [REDACTED] luxusszálloda miatt*” címmel jelent meg egy rövidhír (a továbbiakban: „Cikk”), amelyben a sajtóorgánum

beszámolt a képviselő közleményéről, sajtótájékoztatójáról, valamint a kapcsolódó feljelentésről. A cikk tehát arról szól, hogy a Párbeszéd Magyarországért politikai párt a sajtóhoz eljuttatott közleménye szerint feljelentést tesz egy ██████████ szállodaeladással összefüggésben, és minderről tárgyilagosan, bármiféle hozzáfűzött vélemény vagy minősítés nélkül, az országgyűlési képviselőre hivatkozva, őt forrásként egyértelműen megjelölve számol be.

Első- és másodfokú ítéletek

6. A Cikkkel kapcsolatban a Felperes sajtó-helyreigazítási kérelemmel fordult az Indítványozóhoz, amelyben helyreigazító közlemény közzétételét kérte. Álláspontja szerint nem felelt meg a valóságnak, hogy a ██████████n keresztül 1,6 milliárd forintért vett szállodát, amelyet aztán 3,65 milliárd forintért értékesített ██████████ érdekltségének. Ugyancsak nem felelt meg álláspontja szerint a valóságnak az az állítás, hogy a tulajdonos Felperes ne végzett volna értéknövelő beruházásokat az ingatlanon. A kérelem tehát három közlés helyreigazítását kérte: egyrészt az 1,6 milliárdos vételárra (első közlés), másrészt a 3,65 milliárdos eladási árra (második közlés), harmadrészt pedig a vétel és az eladás között eszközölt értéknövelő beruházások nemlétére (harmadik közlés) vonatkozó közléseket kívánta helyreigazíttatni. Mivel az Indítványozó a helyreigazítási kérelem teljesítésére fennálló törvényes határidőn belül annak nem tett eleget, a Felperes sajtó-helyreigazítási pert indított.
7. Az elsőfokon eljáró Fővárosi Törvényszék 15.P.22.791/2020/6. számú ítéletével (a továbbiakban: „Elsőfokú Ítélet”) a felperes keresetét elutasította. A bíróság az vonatkozó jogszabályok és legfelsőbb bírósági vélemények mellett a vonatkozó alkotmánybírósági gyakorlat ismertetését követően arra jutott, hogy figyelembe véve *„a sajtóközlemény tárgyát, a közlés aktualitását, a kijelentés tartalmát, a közlés apropóját adó eseményt, a felperes közszereplői minőségét, a törvényszék álláspontja, hogy a cikk a társadalom széles körét érdeklő közügyben való megszólalásnak minősül, amelyben egy, a politikai élet aktív szereplője – nem vitásan közszereplő – és egy, a gazdasági, üzleti életben tevékenykedő közszereplő került egymással szembe.”* {Elsőfokú Ítélet Indokolás [25]} A bíróság a sajtótájékoztató mint sajátos közlési forma speciális jellegét figyelembe véve kifejtette, hogy a sajtóorgánum cikkével megvalósuló tájékoztatás az alkotmánybírósági gyakorlatban kifejtett szempontrendszernek megfelelően történt, emiatt az állításokért felelősséggel nem tartozik, azokkal kapcsolatban sajtó-helyreigazításnak nincs helye.

8. Az Elsőfokú Ítéletet a felperes fellebbezése nyomán eljáró Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.079/2021/4. számú döntésével (a továbbiakban: „Másodfokú Ítélet”) helybenhagyta, az elsőfokú döntéssel érdemben egyetértett, azonban annak indokolását nem osztotta. A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az ügy eldöntése szempontjából nem bírt jelentőséggel, hogy a felperes közéleti szereplőnek minősül-e, továbbá nem tartotta szükségesnek annak vizsgálatát sem, hogy az alkotmánybírósági gyakorlat alapján a sajtóorgánum mentesül-e a cikkben szereplő állítások vizsgálata alól. A bíróság ennek megfelelően érdemben vizsgálta a helyreigazítással érintett állításokat, és mivel az első közlést a valóságnak megfelelőnek, második közlést a felperes által nem vitatottnak, a harmadik közlést pedig véleménynyilvánításnak ítélte, ezért a fellebbezést elutasította.

A Kúria ítélete

9. A felperes felülvizsgálata nyomán eljáró Kúria a 2021. október 13-án meghozott, az indítványozó részére 2021. december 7. napján elektronikus úton kézbesített, Pfv.IV. 20.849/2021/4. számú ítéletével (Ítélet) a Fővárosi Ítéltábla jogerős ítéletét részben hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és az első és a második közlés vonatkozásában a sajtóorgánumot helyreigazítás közzétételére kötelezte.
10. A Kúria elsőként arról foglalt állást, hogy a közlés közügyben való megszólalásként értékelhető-e. Az indokolás szerint, habár az nem volt vitatott, hogy „*a cikk alapját képező sajtóközlemény közszereplő nyilatkozatáról tudósít, részben közérdeklődésre is számot tartó kérdésben*”, ugyanakkor a bíróság különös jelentőséget tulajdonított annak, hogy a szálloda értékesítésének és az azzal kapcsolatos vagyonosodásnak nem volt közpénzzel kapcsolatos érintettség, a bíróság szerint ebből pedig az következik, hogy nem volt a „*közsférával összekapcsolható eleme.*” {Indokolás [27]}
11. A felperes közszereplői minőségével kapcsolatban a Kúria kifejtette, hogy habár a közpénzt és közbeszerzést érintő ügyek kapcsán közérdeklődésre tarthat számot, és ezzel kapcsolatban fokozott tűrési kötelezettsége van, ez a fokozott tűrési kötelezettség „*kimerül azonban abban, hogy az őt érintő, közérdeklődésre számot tartó témákban a nyilvánosság előtt kérdéseket intézhetnek hozzá*”. A jelen ügy tárgyát képező cikkben szereplő, sérelmezett közlésekkel kapcsolatban azonban „*a cikkben írt adásvétel közpénzzel kapcsolatos érintettségének hiánya miatt*” nincs fokozott tűrési kötelezettsége. {Indokolás [28]}
12. Mindezek alapján a Kúria álláspontja szerint az első és második közléssel kapcsolatban a sajtóorgánumot bizonyítási kötelezettség terheli. A Kúria nem látta indokoltnak megállapítani a sajtóorgánum mentesülését, mert habár „*a közölt hír tényyszerűen*

tájékoztató a sajtóközleményről, azonban [...] a cikkben nem szerepelt az érintett felperes cáfolata". {Indokolás [31]} Ezzel kapcsolatban a Kúria jelentőséget tulajdonított annak, hogy a sajtóorgánum nem élően tudósított az eseményről. Emellett a bíróság a cáfolat lehetőségét azért is fontosnak látta, mert a „*cikk címében és a fellevezető részében is – a cáfolat lehetősége nélkül – hozza a felperest magánszemélyként súlyos bűncselekménnyel összefüggésbe.*” {Indokolás [31]}

13. Mindezek alapján, mivel a bíróság álláspontja szerint az első és a második közlés vonatkozásában nem került sor a tényállítások bizonyítására, a másodfokú ítéletet részben hatályon kívül helyezve, az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatva, ezen közlésekkel kapcsolatban helyreigazítás közzétételére kötelezte.

II. Eljárási kérdések, befogadhatóság

Alaptörvényben foglalt jog sérelme, érintettség, jogorvoslati lehetőség hiánya

14. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés az indítványozó Alaptörvényben foglalt jogát sérti és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette. Ugyanezen szakasz (2) bekezdés a) pontja alapján jogállástól függetlenül érintettnek minősül az a személy vagy szervezet, aki (amely) a bíróság eljárásában fél volt. Az Indítványozó ugyan jogi személyiséggel nem rendelkezik, ám a támadott határozat tekintetében a sajtóhelyreigazítási perekre vonatkozó szabályok alapján perképes volt, illetve ténylegesen is alperesként járt el a perben, a támadott határozat alapján elrendelt helyreigazítási kötelezettségnek pedig ő maga a kötelezettje.
15. Az Ítélet nyomán a jelen indítvány érdemi indokolásában kifejtetteknek megfelelően sérült az indítványozó Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésben foglalt véleménynyilvánítási szabadsága, valamint a IX. cikk (2) bekezdésben foglalt sajtószabadság, hiszen a döntés helyreigazítás közzétételére kötelezte a sajtóorgánumot, ezáltal alapvetően befolyásolta annak véleménynyilvánítás körébe tartozó, a sajtószabadságot megvalósító tevékenységét.
16. Jelen ügyben az Indítványozó tehát az alapulfekvő bírósági eljárásban fél (alperes) volt, rá a döntés rendelkezést tartalmaz, jogaira és kötelezettségeire kihat. A Kúria ítéletével szemben további jogorvoslati lehetőség nem áll a rendelkezésére.

Bírói döntést befolyásoló alaptörvény-ellenesség, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

17. Az Abtv. 29. § alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
18. Az indítványozó ezzel kapcsolatban rámutat, hogy – ahogy arra az Alkotmánybíróság is számos döntésében felhívta a figyelmet – a sajtó alapvető szerepet játszik a demokratikus közvélemény kialakításában. Jelen ügy központi kérdése, hogy a sajtótájékoztatóról, illetve pártok és politikusok közleményeiről való tudósítással összefüggésben a sajtót milyen kötelezettségek terhelik. Ennek megválaszolása alapvetően kihat arra, hogy a közvélemény alakításában kiemelt szerepet játszó sajtó hogyan végezheti a munkáját, következésképpen a jelen ügyben felvetett alkotmányjogi kérdések alapvető jelentőségűek. Emellett, ahogy azt az indítvány érdemi indokolása bemutatja, a Kúria döntését az Alkotmánybíróság gyakorlatának téves alkalmazása, és így az alaptörvényi keretek téves értelmezése alapvetően befolyásolta: ennek hiányában az Indítványozó pernyertes lett volna, ahogyan ezt az első és másodfokon eljáró bíróságok ítéletei is bizonyítják.

Határidő

19. Az Abtv. 30. § (1) bekezdés alapján jelen alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés, azaz az Ítélet kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani.
20. A Kúria döntését 2021. december 7. napján kézbesítették az indítványozó részére, az alkotmányjogi panasz előterjesztésének törvényi határideje 2022. február 5. napja, tehát az Indítványozó jelen panasz benyújtásakor a törvényben foglalt határidőt megtartotta.

III. Az indítvány érdemi indokolása

21. Az indítványozó álláspontja szerint a jelen ügy alapját képező cikkben egy közszereplő által adott közlemény alapján, a közszereplő sajtótájékoztatójáról és a közszereplő által a közüggel összefüggésben tett feljelentésről számolt be tényszerűen, további kommentár nélkül, a közlemény kézhezvételét követően rövid időn belül. Ennek megfelelően a vonatkozó alkotmánybírósági gyakorlat [34/2017. (XII. 11.) AB határozat, „Abh. 1.”] alapján mentesült a cikkben foglalt állítások igazságtartalmának ellenőrzése, valamint azok bizonyításának kötelezettsége alól. Emellett a Cikk egy olyan, a megjelenésekor már zajló közéleti vitával kapcsolatban tudósít, amellyel kapcsolatban a felperesnek a megjelenése előtt már lehetősége volt álláspontjának ismertetésére és azt meg is tette. Indítványozó így a vonatkozó alkotmánybírósági gyakorlatnak [lásd 3217/2020. (VI. 19.) AB határozat,

„Abh. 2.”] megfelelően járt el akkor, mikor a felperesnek nem biztosította a cáfolat lehetőségét.

22. Indítványozó álláspontja szerint a Kúria ítélete alaptörvény-ellenes, mivel (i) nem veszi kellőképpen figyelembe a sajtó tevékenységének értékét, figyelmen kívül hagyja a sajtó sajtós alkotmányos szerepével, a közlés sajtós körülményeivel (politikusi közleményről, sajtótájékoztatóról való tudósítás), továbbá a cáfolat lehetőségével kapcsolatos Abh-2-ben továbbfejlesztett alkotmánybírói gyakorlatot; (ii) alkotmányellenesen szűk módon értelmezi a közügy fogalmát, és ezzel összefüggésben tévesen határozta meg a felperes közszereplői státuszát és kapcsolódó tűrési kötelezettségét; továbbá (iii) alkotmányellenes módon telepíti a közügy jellegével valamint a közszereplői minősítéssel kapcsolatos vizsgálat felelősségét a sajtóra akkor, amikor az sajtótájékoztatóról, politikusi közleményről ad időszerű tudósítást. Mindezek következtében olyan kötelezettségeket telepít alaptörvény-ellenes módon az indítványozóra, amelyek sértik az indítványozó Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésben foglalt szabad véleménynyilvánításhoz való jogát, valamint a IX. cikk (2) bekezdésben foglalt sajtószabadságot.

ad (i) Az Ítélet ellentétes a sajtótájékoztatóról, valamint az ahhoz hasonló közlésekről való tudósítással kapcsolatos alkotmánybírói gyakorlattal

23. Ahogy arra az indítványozó az elsőfokú eljárásban is hivatkozott, a cikk közlése során az Alaptörvénnyel, valamint a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvénnyel (Smtv.) összhangban járt el. Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése alapján „mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához”, ugyanezen cikk (2) bekezdése szerint pedig „Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit.” Az Smtv. 10 § szerint „[m]indenkinek joga van arra, hogy megfelelően tájékoztassák a helyi, az országos és az európai közélet ügyeiről, valamint Magyarország polgárai és a magyar nemzet tagjai számára jelentőséggel bíró eseményekről. A médiarendszer egészének feladata a hiteles, gyors, pontos tájékoztatás ezen ügyekről és eseményekről.”
24. Az Alkotmánybíróság értelmezésében a szólás- és véleménynyilvánítás szabadsága kitüntetett védelmet élvez, ennek keretében pedig a sajtószabadságnak, mint a szólásszabadság intézményének kiemelt szerepe van a demokratikus közvélemény kialakításában {lásd az Abh. 1. [22]-[27] bekezdésekben idézett döntéseket}. A testület értelmezésében „a sajtónak alkotmányos küldetése, hogy a közügyek alakulására

- befolyással lévő történéseket, körülményeket, összefüggéseket feltárja, és a nyilvánosság tudomására hozza. A média szabad tájékoztató tevékenysége a modern demokratikus nyilvánosság legfontosabb alkotóeleme, ezért központi jelentősége van annak, hogy a sajtó bizonytalanság, megalkuvás és félelem nélkül láthassa el ezt a feladatát.*” {2015. (II. 2.) AB határozat [25] bekezdés} A sajtónak ezt a kiemelt szerepét a szakjogági jogértelmezésben is érvényre kell juttatni, ez következik az Alaptörvény 28. cikkéből, valamint az Alkotmánybíróság gyakorlatából is. {lásd pl. Abh. I. [28] bekezdés}
25. *Habár az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy a sajtószabadság nem terjed ki a valótlanságok közlésére, azonban rámutatott, hogy ez nem jelenti azt, hogy „a valótlan tényállításokért viselt felelősség kérdése minden esetben azonos szempontok szerint lenne megítélhető, és e körben ne lenne szükség alkotmányossági megfontolások mérlegelésére. Mindenképpen ilyen megfontolásnak minősül a közügyekre vonatkozó információk áramlásának érdeke, illetve a sajtó viszonya az általa közölt kijelentésekhez. Közéleti szereplők sajtótájékoztatóiról szóló tudósítás esetén ezek a szempontok különös súllyal esnek latba [...].”* {Abh. I. [42] bekezdés}
26. *A sajtótájékoztató intézményével kapcsolatban a testület kifejtette, hogy „[a] közéleti szereplők sajtótájékoztatójáról tudósító média felelőssége körében a közvitával meglévő nyilvánvalóan szoros kapcsolat mellett az is fontos körülmény, hogy – szemben a közéleti újságírás számos más megnyilvánulásával – az újságírók ez esetben nem saját állításaikat vagy véleményüket tárják a nyilvánosság elé, nem saját gondolataikkal igyekeznek befolyásolni a szélesebb közvéleményt. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a közéleti szereplők kijelentéseit közvetítő sajtónak a valótlan tényállításokért fennálló felelőssége más mérce szerint ítélendő meg ahhoz képest, amikor a szerkesztők és újságírók pusztán saját elképzeléseik és előzetes döntéseik mentén határozzák meg a médiatartalmat. Ilyenkor ugyanis a sajtó működésének fókuszában nem a közvita saját érvekkel való gazdagítása és befolyásolása, hanem a társadalmi tanácskozásban résztvevő többi szereplő megnyilvánulásainak naprakész és hiteles becsatornázása áll. A sajtótájékoztatókról való tudósításokkal kapcsolatban a közéleti vita érdeke mindenekelőtt az elhangzottak pontos, a hírek aktualitásához igazodó közzétételét igényli. A mások állításait közlő sajtó felelősségének korlátozottsága kiváltképp fennáll akkor, amikor a média a közéleti vita frontvonalában tevékenykedő politikusok kijelentéseit terjeszti. A sajtótájékoztatóról való tudósítások esetében ráadásul a média felelőssége nemcsak a közlések tartalma, hanem sajátos módon azok széles nyilvánossághoz jutása tekintetében is speciális. Ezekben az esetekben ugyanis kifejezetten maguk a közéleti szereplők keltik és szervezik a sajtó*

érdeklődését, azzal az egyértelmű szándékkal, hogy közléseik, állításaik a lehető legszélesebb körű figyelmet nyerjék el. A média itt sokkal inkább a véleménynyilvánítások közvetítő eszköze, semmint a közvita önálló szereplője.” {Abh. 1. [44]-[46] bekezdések} Az Abh. 1-ben kifejtettek szerint tehát a sajtó nem csak a büntetőeljárásokról vagy hatósági eljárásokról tudósíthat a valóság bizonyításának kötelezettsége nélkül, hanem hasonló „kivételnek tartja a közéleti szereplők sajtótájékoztatójáról való tudósítást is.” {Abh. 1. [47] bekezdés}

27. Az Alkotmánybíróság kifejtette az irányadó szempontrendszert is. E szerint „[a] mások közléseiről tudósító sajtó felelősségére vonatkozó teszt lényegi eleme, hogy az újságíró a más személyek által megfogalmazottakat híven, a közlések beazonosítható forrását egyértelműen megjelölve, saját értékelés nélkül közvetíti-e a közvélemény felé.” A testület szerint „[v]isszaélést jelentene például, ha a sajtó-tájékoztatóról szóló tudósítás címe megtévesztő lenne a közlések forrását vagy természetét illetően, és azt a látszatot keltene, hogy a benne foglaltak a médiatartalom-szolgáltató saját állításai vagy nem vitatott közlések.” {Abh. 1. [48] bekezdés}
28. Az Indítványozó álláspontja szerint eljárására az Abh. 1. fent idézett rendelkezései alkalmazandóak, mivel egy politikus közleményét tolmácsolta tényszerűen, amely közlemény alapját egy sajtótájékoztató, valamint a politikus által tett feljelentés képezte. Az ügyben tehát a politika szereplője maga keltette és szervezte a sajtó érdeklődését, amennyiben a sajtótájékoztatót megszervezte, a közleményt pedig maga juttatta el a szerkesztőségbe. Emellett Indítványozó eljárása maradéktalanul megfelelt az Abh. 1-ben foglalt szempontoknak. A Cikk tárgyilagosan tudósít, a forrását többször megjelöli, saját értékelést semmilyen tartalmi elemhez nem fűz. A cikk tárgyilagosságát maga az Ítélet is elismeri, mikor úgy fogalmaz, hogy „[...] az alperes által közölt hír tényszerűen tájékoztatott a sajtóközleményről, [...]” {Ítélet Indokolás [30]} Az Ítéletnek a Cikk címére vonatkozó megállapításával ellentétben a cím („Feljelentést tesz a Párbeszéd a ██████████ luxusszálloda miatt”) is tárgyilagos, abból csupán egy párt által bejelentett büntetőfeljelentésre lehet következtetni, konkrét cselekmény elkövetésére nem. Ugyancsak hibás az Ítélet azon megállapítása, hogy a Cikk felvezetőjében súlyos bűncselekménnyel hozza összefüggésbe a felperest mint magánszemélyt, hiszen a felvezető csupán a feljelentés tényét közli, valamint a sajtótájékoztatót tartó országgyűlési képviselő gyanújáról ad hírt. Végül azt is ki kell emelni, hogy a közlés aktuális, azaz időszerű volt. Az Ítélet indokolásában megjelenik szempontként, hogy az Indítványozó nem élőben tudósított az eseményről, azonban, ahogy az a tényállásban ismertetekből is kiderül, a cikk

még a közlemény eljuttatásának napján délelőtt 11 óra 50 perckor jelent meg. Az Indítványozó tehát, az írásbeli tudósítás korlátjait figyelembe véve, lényegében azonnal tudósított az eseményről, ahogy azt a modern újságírással kapcsolatos időszerűségi elvárások is indokolják, és ebben a tekintetben nem tehető különbség az élőben vagy a rendkívül kis késéssel tett írásbeli beszámoló között. Az Abh. 1. által meghatározott pozitív feltételek mellett nem teljesültek a kizárást jelentő negatív feltételek sem, hiszen a cikk címe nem megtévesztő a források tekintetében, és a forrás megjelölésével nem kelti azt a megtévesztő látszatot, hogy a közlések a Cikk írójának saját állításai, vagy nem vitatott állítások lennének.

29. A Kúria ugyancsak figyelmen kívül hagyta az érintett számára biztosítandó válaszadás lehetőségével kapcsolatos alkotmánybírószági gyakorlatot, annak ellenére, hogy arra az Indítványozó az elsőfokú eljárástól kezdve végig, a felülvizsgálati ellenkérelemben pedig külön kiemelve hivatkozott {lásd Felülvizsgálati Ellenkérelem [5]}. Az Alkotmánybíróság az Abh. 2. keretében konkrét ügyben, azt állapította meg, hogy *„habár a cikkben nem szerepelt az érintett indítványozó cáfolata, sőt egyértelműen arra lehet következtetni, hogy arra az alperes a cikk megjelenése előtt az indítványozónak nem is biztosított lehetőséget [...] azonban az Alkotmánybíróság ismételten hangsúlyozza, hogy egy közlést, így egy sajtócikk tartalmát is teljes egészében kell értékelni, és az abban megfogalmazottak kapcsán figyelembe kell venni annak a politikai vitába való beágyazódottságát is. A cikk alapjául szolgáló vita ugyanis nem kizárólag a kifogásolt cikkben jelent meg és volt nyomon követhető. Az ugyanis [a felek] között ebben és más témában is régóta zajlott (zajlik). Ebben a vitában pedig számos helyen lehetősége volt az indítványozónak saját álláspontját ismertetni, és ezáltal a vitában elhangzó kritikákra – így jelen ügy szerinti cikkben tudósított sajtó-tájékoztató elhangzó állításokra is – reagálni.”* {Abh. 2. [46] bekezdés} Ennek megfelelően a sajtó valóság bizonyítása alóli mentesülésének nem feltétele, hogy az érintettet a sajtó a cikkben nyilatkoztassa, akkor, ha a vita már az adott témában régóta zajlik, és az érintettnek volt lehetősége a saját álláspontját ismertetni.
30. Indítványozó álláspontja szerint a Cikkben foglalt ügy beágyazottnak volt tekinthető a Cikk megjelenésekor (ehhez lásd a Tényállásnál hivatkozott cikkeket), a Felperesnek pedig számos lehetősége volt nyilatkozatot tenni. Ahogy arra az Indítványozó már az elsőfokú eljárásban hivatkozott, a felperes 2020. július 6-án nagyinterjút adott a Portfólió internetes portálnak, [REDACTED]: *A kritikusaimnak köszönhetem a legjobb üzleteket*”, amelyben nemcsak általánosan beszélt üzleti ügyeiről, de magát a [REDACTED] akvizíciót is tárgyalta [Portfólió (2020. július 06.) , [REDACTED] A kritikusaimnak köszönhetem a legjobb

üzleteket!”, [REDACTED]

[REDACTED]. Következésképpen a Cikk megjelenésekor a vis [REDACTED] szálloda adásvétele már ismert volt, részét képezte a közbeszédnek, az ügyben a felperes a cikk megjelenése előtt több mint két hónappal reagált is. Az Abh. 2.-ben lefektetett szempontrendszer alapján tehát az Indítványozónak nem kellett biztosítania a Felperes számára, hogy álláspontját ismertesse ahhoz, hogy az Abh. 1. alapján mentesüljön a tények bizonyításának felelőssége alól.

ad (ii) Az Ítélet alaptörvényellenesen szűk módon értelmezi a közügy fogalmát, valamint a felperes közszereplő státuszát

31. Indítványozó álláspontja szerint a Kúria alaptörvényellenesen szűk módon határozza meg a közügy fogalmát, amelyből kiindulva alkotmányellenes következtetésre jutott a Felperes közszereplő státuszával összefüggésben.
32. Az Ítélet központi eleme, hogy mivel a szálloda adásvételével összefüggésében közpénz nem volt érintett, ezért jelen ügyben a felperes tūrésı kötelezettsége alacsonyabb. Ez a meghatározás a közügy és a közszfıra fogalmát rendkívrıl formális alapon közelíti meg, figyelmen kívül hagyva, hogy a demokratikus társadalmakban általában és Magyarországon különösen a közbeszéd, közélet ennél jóval tágabb spektrumot ölel fel. Indítványozó álláspontja szerint figyelembe véve tárgyát, kontextusát, a sajtóközleményt kiadó politikus, valamint a felperes személyét, a cikk egyértelmően közéleti kérdésrıl tudósított.
33. Az Alkotmánybíróságnak az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) esetjogának figyelembevételével kialakított gyakorlata szerint a közélettel összefüggő, és ezáltal kiemelt alkotmányos védelmet élvező megszólalások köre a szűk értelemben vett politika világán túl számos elemet átfog, így például „*az állami és önkormányzati, közhatalmi intézményrendszer mőködésének egészét, ideértve az igazságszolgáltatást is, [...] az állam gazdasági szerepvállalását csakúgy, mint az üzleti élet társadalmi felelősségvállalásának és az üzleti élet világában egyre sokasodó számban jelentkező közéleti [...] kérdéseket.*” {14/2017. (VI. 30.) AB határozat [26] bekezdés} A testület álláspontja szerint tehát „*[a] közéleti kérdések köre így szélesebb a szűk értelemben vett politikai szólásnál, vagy a közhatalom birtokosainak tevékenységénél.*” {14/2017. (VI. 30.) AB határozat [27] bekezdés} Az Alkotmánybíróság arra is rámutatott, hogy egy közlés során annak eldöntéséhez, hogy közügyben való megszólalásnak minősül-e „*elsődlegesen a közlés megjelenésének módját, körülményeit és a vélemény tárgyát, kontextusát szükséges figyelembe venni. Így a közlést érintően vizsgálni kell a médium típusát, a közlés apropóját*

adó eseményt, illetve az arra érkező reakciókat és az adott közlésnek ebben a folyamatban játszott szerepét. További szempontként szükséges értékelni a kijelentés tartalmát, stílusát, illetve a közlés aktualitását, valamint célját. Amennyiben e körülmények értékelésével az állapítható meg, hogy a közlés a közügyek szabad vitatását érinti, úgy a közlés automatikusan a véleménynyilvánítási szabadság nyújtotta magasabb szintű oltalmat élvezi.” Az Alkotmánybíróság arra is rámutatott, hogy a közéleti tárgykörök közül a demokratikus akaratképzésnek előfeltételét jelentő, szűkebb értelemben vett politikai szólás kiemelt alapjogi védelmet élvez {14/2017. (VI. 30.) AB határozat [27] bekezdés}.

34. Indítványozó álláspontja szerint az Alkotmánybíróság gyakorlatát figyelembe véve a Cikkben egyértelműen közügyről tudósított, méghozzá egy olyan közügyről, amely a politikai és gazdasági élet metszetébe tartozik, és mint ilyen a demokratikus akaratképzés előfeltételét jelentő, szűkebb értelemben vett politikai szólás védelmét élvez. A Cikk egy túlnyomórészt közéleti kérdésekkel foglalkozó médiumban jelent meg, a közlés apropóját pedig egy politikai párt által szervezett, a párt országgyűlési képviselője által tartott sajtótájékoztatója adta. A Cikk tartalmát tekintve egy már zajló közéleti vitához, a ██████████ szállodaügylet témájához kapcsolódik, amelynek egyik főszereplője a Felperes, aki köztudomásúan Magyarország miniszterelnökének veje, és akinek a gazdagodása, valamint üzleti sikerei politikai párbeszéd tárgyát képezik és képezték már a cikk megjelenése előtti években. Ahogy arra az Ítéletben hivatkozott korábbi kúriai döntés is rámutat, a Felperes „a miniszterelnök közeli hozzátartozójaként és a gazdasági életben való részvétele, vagyonosodása, a közpénzt és közbeszerzést érintő ügyek kapcsán, közérdeklődésre tarthat számot” {Lásd Kúria Pfv. 20.335/2018/6., [8]} A közéleti vita másik főszereplője ██████████ akinek valós vagy vélt kormányközeli státusza ugyancsak köztudomásúan a politikai párbeszéd tárgyát képezi. Az e két személy részvételével lezajló szálloda-adásvétel tehát nem pusztán egy nagyértékű (az állam turisztikafejlesztési céljainak megvalósulását és a helyi gazdaságot jelentősen érintve amúgy a szereplők személyétől függetlenül is közérdeklődésre számot tartó) gazdasági ügylet, hanem egy olyan eseménysor, amely közvetlenül kapcsolódik a legegységibb szintű politikai párbeszédhez, amelynek kiemelt témája az állami és gazdasági élet összefonódása. Indítványozó kiemeli, hogy ez az összefonódás nem vizsgálható formálisan, pusztán annak figyelembevételével, hogy a konkrét tranzakcióban közpénz közvetlenül érintett-e, hiszen az ügyletben részt vevő személyek miatt a kérdéses esemény a közéleti párbeszédben jelen lévő egyes vélemények szerint a magyar politikai rendszerbe ágyazódik, anélkül nem érthető meg. Ezt erősíti az a tény is, hogy habár a szűk értelemben vett adásvételben közpénz nem volt érintett, azonban

a cikk megjelenése előtt a sajtóban megjelent az az információ, miszerint a [REDACTED] által megvásárolt, félkész szálloda befejezése milliárdos nagyságrendű állami támogatásban részesülhet [lásd 24.hu (2020. augusztus 10.) „Titokban osztott állami pénzből épülhet a NER-ben gazdát cserélt, félkész [REDACTED] luxushotel”, [REDACTED] [REDACTED]

35. Indítványozó álláspontja szerint tehát a Cikk összes körülményéből egyértelműen arra lehet következtetni, hogy annak tárgyát egy közügyben való megszólalásról képezi, figyelembe véve azt, hogy a cikk egy politikai párt sajtótájékoztatójáról szóló közleményről tudósított egy olyan ügyben, amelynek szereplőinek gazdasági-üzleti tevékenysége és e tevékenységüknek a közhatalomhoz való viszonyának kérdése a politikai párbeszéd részét képezi, és amely ügy e gazdasági-üzleti tevékenységhez közvetlenül kapcsolódott, és amely ügy kapcsán közpénz esetleges bevonása is felmerült.
36. Indítványozó álláspontja szerint az Ítélet a közügy fogalmának alkotmányellenesen szűk értelmezése miatt a felperes törési kötelezettségét is tévesen állapította meg. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „a politikai véleményszabadság fókuszában elsősorban maguk a közügyek, nem pedig a közszereplők állnak”, ebből fakadóan pedig „a nyilvános közlés minősítése során jellemzően nem a véleménynyilvánítással érintettek személyéből kell kiindulni, hanem azt kell vizsgálni, hogy a közlés közügyek, közéleti kérdések vitatására vonatkozik-e. Lényegében e körülmény, vagyis a közéleti kérdések megvitatásának ténye – a konkrét vita erejéig – az a szempont, amely jellemzően meghatározza az érintettek személyi minőségét. A közszereplői minőség ezért a közéleti kérdések megvitatásával együttjáró közszereplés tényéhez kötött, amelyet mindig a konkrét helyzetben [...] szükséges értékelni.” {7/2014. (III. 7.) AB határozat [46] bekezdés, 3145/2018. (V. 7.) AB határozat [41] bekezdés} A nyilvános közlés jellegét nem a közléssel érintettek személyi minősége határozza meg, hanem éppen fordítva: a közlés tárgyához mérten kell vizsgálni az érintettek személyi minőségét. {3145/2018. (V. 7.) AB határozat [43] bekezdés} Emellett, a vonatkozó gyakorlat alapján, ha a közlés közügyet érint, akkor vizsgálendő, hogy a közléssel érintett személy közszereplői minőségében érintett-e. Ez minden esetben egyedi mérlegelést igényel, az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján e mérlegelés fő szempontjai „a konkrét közéleti vita jellegéhez igazodnak”, de példalozó jelleggel ide sorolja a testület annak a kérdését, hogy „az érintett személynek milyen lehetőségei vannak arra, hogy a személyét, tevékenységét, nézeteit vagy hitelességét érintő

megnyilvánulásokra reagálhasson.” {3145/2018. (V. 7.) AB határozat [42]-[49] bekezdések}

37. Jelen ügyben a fent kifejtettek szerint közügyben történt a közlés, és ennek viszonyrendszerében kell meghatározni a felperes közszereplői minőségét. Felperes a kérdéses ügy egyik főszereplője, akinek nemcsak lehetősége volt akár ebben, akár más ügyben megnyilvánulni, de ezzel a lehetőséggel élt is. Ahogy arra az indítványozó az elsőfokú eljárásban valamint jelen panaszban korábban is rámutatott, a felperes 2020. július 6-án nagyinterjút adott a Portfólió internetes portálnak, amelyben nemcsak általánosan beszélt üzleti ügyeiről, de magát a [REDACTED] akvizíciót is megemlítette, a cikk a leadjében is utal arra, hogy a [REDACTED] projekt is a tárgya, majd ez szerepel benne: „*Újságíró: Jó érzékkel szállt be és aztán ki a [REDACTED] hotelprojektből, jelentős pluszban. Az [REDACTED]ből való kiszállása azonban nem volt ilyen jól ütemezett. A járvány közepén, április végén jelentette be. Eltelt 2 hónap, azóta mintegy 40%-ot emelkedett az árfolyam (a március közepi mélyponthoz képest pedig közel duplázott). Jókora hozta meg a döntést, vagy ez nem üzleti kérdés? [REDACTED]: A portfóliónkban kétféle elem van, vannak olyan kiemelt ingatlanok, amelyeket nagyon hosszú távon szeretnék megtartani, és vannak olyanok, amelyekkel üzleti célunk van, a fejlesztés egy adott szakaszában belépünk, de nem szeretnénk örökre benne maradni. Az Andrassy úti ingatlanunk vagy az [REDACTED] az előbbi kategóriába tartozik, [REDACTED] inkább az utóbbi.*”
38. Emellett kiemelendő, hogy a felperest érintő közlések semmiképpen sem volt visszaélés-szerű, nem a magánéletét érintette, emberi méltóságát nem sértette. A cikkben szereplő, a felperes által helyreigazítani kért közlések a felpereshez köthető cég által majd később a cégnek kifizetett vételárról, valamint a köztes időben eszközölt értéknövelő beruházások hiányáról szólnak, azaz tárgyilagos információk. A Cikkben szereplő közlés adekvátságát jól mutatja a kontraszt a jelen ügy és az Ítélet által is hivatkozott, Pfv. 20.335/2018/6 számú döntés ügyének tényállása között. Abban az ügyben a kérdés az volt, hogy miként végzendő el az érdekösszemérés egy, a Felpereshez odalépő, titkos felvételt készítő újságíró által, az utcán rögtönzött olyan riport esetében, amely „*semmilyen többletinformációt nem szolgáltat a riporter kérdésével érintett, közérdeklődésre számot tartó témához.*” {Pfv. 20.335/2018/6, [1] bekezdés} Ezzel szemben a Cikk közlése tárgyilagosan, a Felperes emberi méltóságának és magánszférájának érintése nélkül szolgáltat – a politikusi megszólalásról való tudósításon keresztül – többletinformációt egy közérdeklődésre számot tartó témához.
39. Mindezek alapján kijelenthető, hogy a [REDACTED] szálloda-adásvétel a cikk megjelenésekor a politikai párbeszéd részét képezte, közügynek minősül, és a felperes az e közüggyel

összefüggésben kivételes közszereplői minőségében volt érintett. Az Ítélet tehát hibásan, az Alaptörvénnyel ellentétesen alkalmazta a közügy fogalmát, és ebből fakadóan téves következtetéseket vont le a felperes közszereplői minőségére nézve, amely következtetések alapvetően befolyásolták az ügy érdemében való döntést. Ha ez nem így lenne, úgy a miniszterelnök vejének – akinek még az esküvője és a sajtó által tárgyalt bulváreseemény, és aki az ország egyik leggazdagabb embere – egyik milliárdos gazdasági ügyletével kapcsolatosan egy országgyűlési képviselő által kiadott sajtóközleményről vagy sajtótájékoztató elhangzottakról tényszerűen nem számolhatna be a sajtó akkor sem, ha az érintett korábban a közlemény tárgyát képező ügylet már nyilatkozott a legnagyobb online gazdasági napilapnak is.

ad (iii) Az Ítélet alkotmányellenes módon telepíti a közügy jellegével, valamint a közszereplői minősítéssel kapcsolatos vizsgálat felelősségét a sajtóra

40. A fentiekben túl Indítványozó rámutat, hogy habár a közlés tárgyának közügy jellege és a felperes ezzel összefüggő közszereplői minősége nem vitás, jelen ügyben, a sajtónak, valamint a sajtótájékoztatóról való tudósításnak a fentiekben bemutatott alkotmányos funkcióiból és a vonatkozó alkotmánybírói gyakorlatból fakadóan nem volt szükséges, hogy az Ítélet ezen kérdésekre kitérjen. Ezzel kapcsolatban kiemelendő, hogy a fent leírtak szerint a sajtó ezekben a speciális helyzetekben a politikai szereplők kezdeményezésére tartott eseményről tudósít tárgyilagosan. Ebből fakad, hogy annak eldöntése, hogy az adott ügy közfigyelmet érdemel-e, valamint, hogy a sajtótájékoztatóval érintett személyek milyen minőségben kerülnek megnevezésre, elsősorban nem a sajtó feladata, mivel annak meghatározása, hogy mi közügy és mi nem, jelentősen függ attól, hogy a politikai szereplők mit tesznek a közbeszéd tárgyává. Indítványozó álláspontja szerint annak analógiájára, hogy az elhangzó tények bizonyításával kapcsolatban mentesül, a sajtónak mentesülnie kell ezen kérdések vizsgálatával kapcsolatban is akkor, ha a sajtótájékoztató vagy egyéb közlés formai körülményeiből egyértelműen megállapítható, hogy azt a közélet alakítói tartják azzal a céllal, hogy valamely közéleti témában megnyilvánuljanak. Jelen ügyre vetítve mindezt, kijelenthető, hogy az indítványozó egy politikai párt sajtótájékoztatójáról tudósított, amelyet a párt országgyűlési képviselője tartott, az esemény formai körülményeiből tehát egyértelműen megállapítható volt, hogy az esemény célja az, hogy a közéletet alakító szereplők valamely, általuk relevánsnak tartott témában megnyilvánuljanak. Az Indítványozó álláspontja szerint ezen szempontok vizsgálatán túl a sajtóra – figyelembe véve annak alkotmányos funkcióit és kiemelt jelentőségét – nem

telepíthető a közügy jellegével és a közszereplői minőséggel kapcsolatos vizsgálat felelőssége.

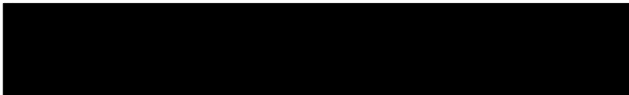
41. Indítványozó álláspontja szerint az Ítéletből következik, hogy a közügy jellegét és a felperes közszereplői minőségét a sajtószerv köteles átfogóan vizsgálni, amely olyan terhet helyez az Indítványozóra és általában a sajtóra, amely ellentétes egyrészt a sajtó alkotmányos funkcióival, amelyet sajtótájékoztatóról vagy politikusi közleményről való tudósítás során tölt be, másrészt pedig az Indítványozó véleménynyilvánításhoz való jogával, egyben alkalmas arra, hogy „dermesztő hatást” váltson ki, azaz elriassza az arra jogosultat a véleménynyilvánításhoz való jogának gyakorlásától.
42. A sajtónak fontos, sőt, a jelenlegi, a tényszerű tájékozódás lehetőségének biztosítását felértékelő társadalmi folyamatok keretei közt egyre fontosabb feladata a közéleti eseményekről való gyors és tényszerű tájékoztatás. Ennek megvalósulása viszont ellehetetlenülne akkor, ha politikai közszereplők által sajtónyilvánosságra hozott tartalmakat kellene minden esetben az Ítélet által követett logika mentén részletes előzetes jogi elemzés tárgyává tenni, majd annak eredményétől függően azokról nem adni hírt vagy csak utólag (az érintettek álláspontjának bekérése után) hírt adni.

*

Mindezek alapján kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Kúria ítéletét – az első-, valamint másodfokú ítéletek érintetlenül hagyásával – az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg

Az Indítványozó nem kéri az Abtv. 52. § (5) bekezdés alapján adatai zárt kezelését.

Budapest, 2022. február 1.

dr. Sepsi Tibor Lajos
az Indítványozó jogi képviselője